

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București

www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei Prof. CHIORAN CLAUDIA

Director

ȘCOALA GIMANZIALĂ SATULUNG - MARAMUREȘ

Adresa: Loc. Satulung, nr. 129, CP 437270

Tel/fax: 0262283032; email: scoala_satulung@yahoo.com

AVOCATUL POPORULUI

REGISTRATURĂ GENERALĂ

IEȘIRE Nr. 24270/.....3. DEC. 2021

RECOMANDAREA

Nr. 174 din3. DEC. 2021 2021

referitoare la respectarea prevederilor art. 49 din Constituție privind protecția copiilor și a tinerilor

În temeiul dispozițiilor art. 14, art. 15 alin. (2) și art. 16 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatului Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la o posibilă încălcare a prevederilor art. 22 și art. 49 din Constituția României, ca urmare a datelor publicate, în data de 19 septembrie 2021, pe site-ul actualmm.ro, care relatează faptul că, o învățătoare pensionară din Maramureș este acuzată că a lovit o elevă în vârstă de ... ani, în timpul orei de curs, la Școala Generală din Satulung.

Pentru soluționarea dosarului deschis la Domeniul apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului - Biroul Teritorial Cluj- Napoca, având ca obiect sesizarea din oficiu nr. 966/19.09.2021, au fost solicitate informații de la: *Inspectoratul de Poliție Județean Maramureș, Inspectoratul Școlar Județean Maramureș și Școala Generală din Satulung și ulterior de la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș și Serviciul de Asistență Socială din cadrul primăriei comunei Satulung, județul Maramureș.*

Din analiza răspunsurilor primite, respectiv Adresa Inspectoratului de Poliție Județean Maramureș înregistrată sub nr. 1063/14.10.2021, Adresa Inspectoratului Școlar Județean Maramureș înregistrată sub nr. 1065/14.10.2021 și Adresa Școlii Generale din Satulung, înregistrată sub nr. 1064/14.10.2021 au rezultat următoarele:

În data de 16 septembrie a.c., la sediul Postului de Poliție Satulung, s-a prezentat bunică minorei, care a sesizat faptul că nepoata sa, elevă în clasa a ... a la Școala Gimnazială Satulung, ar fi fost agresată fizic de către învățătoare.

În urma verificărilor efectuate, s-a stabilit că minora a fost agresată fizic de către învățătoare în timpul orelor de curs. (IPJ Maramureș)

Inspectoratul școlar județean Maramureș a efectuat în data de 21.09.2021 o activitate de control, în scopul verificării aspectelor semnalate în presă, de Ia Școala Gimnazială Satulung.

Recomandările date de echipa de control (din punctul de vedere al aspectelor care necesită îmbunătățire) au fost: încadrarea unui alt cadru didactic cu respectarea Metodologiei în vigoare; intensificarea activităților anti-bullying în cadrul unității de învățământ; implicarea activă și persistentă a consilierului școlar în activitățile desfășurate la nivelul claselor de elevi, alături de profesorii diriginți și învățători; păstrarea unei bune comunicări cu părinții sau tutorii legali ai elevilor; intensificarea raporturilor de comunicare cu inspectorul școlar de zonă. (ISJ Maramureș)

Eleva nu suferă de niciun handicap dar întâmpină unele dificultăți în a se adapta la cerințele programei școlare, fapt agravat de absenteism (135 absente în anul școlar 20202021). În acest an școlar eleva a înregistrat până în prezent un număr de 28 de absente. Eleva se află în evidența consilierului școlar. Nu au existat suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente în cazul minorei. Eleva se află în îngrijirea bunicii, fiind, după spusele acesteia, abandonată de către părinți. În clasă procesul educațional se desfășoară în mod normal. Începând cu a doua zi după incident s-a asigurat un alt cadru didactic la clasă.

Cu siguranță că între învățătoare și elevă a avut loc un contact fizic dar majoritatea elevilor din clasă nu au remarcat ceea ce s-a întâmplat. Drept urmare, s-a hotărât încetarea contractului de muncă a doamnei - începând cu data de 17.09.2021. (Școala gimnazială din Satulung)

Analizând răspunsurile transmise de către instituțiile sesizate am apreciat că se impune o verificare mai amănunțită a situației minorei și a familiei acesteia, aparent, existând premisele unor situații de risc, raportat la numărul mare de absente acumulate, în condițiile în care eleva este doar clasa a -a.

Pentru considerentele de mai sus, prin Nota nr. 20742/15.10.2021 a fost supusă atenției și aprobată propunerea de continuarea demersurilor în dosarul având ca obiect sesizarea din oficiu nr. 966/19.09.2021 prin transmiterea unei adrese către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș și către Serviciul de Asistență Socială din cadrul primăriei comunei Satulung, județul Maramureș.

Prin Adresa înregistrată cu nr. 1157/04.11.2021, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș a comunicat următoarele:

În vederea evaluării psiho-sociale a cazului, reprezentanții autorizați ai D.G.A.S.P.C. Maramureș sau deplasat, conform Raportului de vizită, înregistrat sub numărul 42/61/24.IX.2021, la domiciliul familiei. La fața locului s-au purtat discuții cu bunica maternă, doamna .. care relatează despre cele întâmplate faptul că a patra zi după ce a început fetița școala, la școală un băiat i-a vorbit urât, motiv pentru care fetița i-a scos limba. Doamna învățătoare a urlat la ea, a tras-o de păr întrebând „vrei să îți tai părul jos?” și i-a dat cu cărțile peste cap.

Doamna învățătoare era din altă localitate (Mireșu Mare), înlocuind-o pe învățătoarea clasei, care lipsea în acea zi din cauza unei probleme medicale. Conducerea școlii nu a anunțat familia, chiar dacă fetița plângea și se știa de incident.

Bunica maternă declară că a aflat cele întâmplate când minora ajuns acasă de la școală și i s-a plâns de incident. Ulterior, aceasta a mers la școală pentru a discuta cu conducerea unității școlare de învățământ și cu învățătoarea acuzată, pentru a cere explicații. Conducerea unității școlare de învățământ i-a comunicat doamnei că se vor lua măsuri în această privință. Doamna .. susține că a sesizat și organele de poliție din localitatea Satulung.

Având în vedere continuarea evaluării psiho-sociale a minorei, bunica maternă și minora s-au prezentat la sediul D.G.A.S.P.C. Maramureș. Bunica maternă relatează faptul că minora este

o fetiță cuminte și liniștită. Aceasta susține că a întrebat și alți colegi ai minorei, vecinii acesteia, despre situația petrecută în sala de clasă, iar aceștia au confirmat cele spuse.

Doamna . a fost consiliată și informată referitor la faptul că trebuie să se ocupe de educația minorei (să se pregătească la toate materiile, să învețe să respecte regulile de la școală, de acasă).

Prin declarație scrisă, doamna . declară că este de acord cu evaluarea psiho-socială a nepoatei sale.

Situația minorei a fost referită către primăria localității Satulung prin adresă scrisă, prin care s-a solicitat, în conformitate cu prevederile Legii numărul 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, privind drepturile copilului și obligațiile părintești, efectuarea și transmiterea anchetei sociale cu punctul de vedere al autorității publice locale, recomandările și planul de servicii pentru minoră.

Prin Ancheta socială înregistrată sub numărul 44113/04.X.2021, transmisă de către Primăria comunei Satulung, prin care se constată că acest caz se află în vederea autorităților competente, fiind atent monitorizat, concluzia este că se impune monitorizarea în continuare a cazului, consilierea psihologică a minorei în cadrul unui cabinet psihologic școlar.

Cadrul legal incident:

Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare; (Art. 52 (2) În cadrul procesului instructiv-educativ, copilul are dreptul de a fi tratat cu respect de către cadrele didactice, personalul didactic auxiliar și cel administrativ și de a fi informat asupra drepturilor sale, precum și asupra modalităților de exercitare a acestora. Pedepsele corporale sau alte tratamente degradante în cadrul procesului instructiv-educativ sunt interzise. (4) Cadrele didactice au obligația de a referi centrelor județene de resurse și asistență educațională/Centrului Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională cazurile de abuz, neglijare, exploatare și orice altă formă de violență asupra copilului și de a semnala serviciului public de asistență socială sau, după caz, direcției generale de asistență socială și protecția copilului, aceste cazuri. Art. 89 (1) Copilul are dreptul de a fi protejat împotriva abuzului, neglijării, exploatării, traficului, migrației ilegale, răpirii, violenței, pornografiei prin internet, precum și a oricăror forme de violență, indiferent de mediul în care acesta se află: familie, instituții de învățământ, medicale, de protecție, medii de cercetare a infracțiunilor și de reabilitare/detenție, internet, mass-media, locuri de muncă, medii sportive, comunitate etc. (2) Orice persoană fizică sau juridică, precum și copilul pot sesiza direcția generală de asistență socială și protecția copilului din județul/sectorul de domiciliu să ia măsurile corespunzătoare pentru a-l proteja împotriva oricăror forme de violență, inclusiv violență sexuală, vătămare sau de abuz fizic sau mental, de rele tratamente sau de exploatare, de abandon sau neglijență. (3) Angajații instituțiilor publice sau private care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul și au suspichii asupra unui posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente au obligația de a sesiza de urgență direcția generală de asistență socială și protecția copilului; Art. 95 Sunt interzise săvârșirea oricărui act de violență, precum și privarea copilului de drepturile sale de natură să pună în pericol viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului, atât în familie, cât și în instituțiile care asigură protecția, îngrijirea și educarea copiilor, în unități sanitare, unități de învățământ, precum și în orice altă instituție publică sau privată care furnizează servicii sau desfășoară activități cu copii.

Ordinul 5447/2020 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, art. 39 (3) Personalul din învățământul preuniversitar trebuie să aibă o ținută morală demnă, în concordanță cu valorile pe care trebuie

să le transmită copiilor/elevilor, o vestimentație decentă și un comportament responsabil. (5) **Personalului din învățământul preuniversitar îi este interzis să aplice pedepse corporale, precum și să agrezeze verbal, fizic sau emoțional copiii/elevii și/sau colegii.** (7) Personalul din învățământul preuniversitar are obligația să sesizeze, după caz, instituțiile publice de asistență socială/educațională specializată, direcția generală de asistență socială și protecția copilului în legătură cu orice încălcări ale drepturilor copiilor/elevilor, inclusiv în legătură cu aspecte care le afectează demnitatea, integritatea fizică și psihică.

Legea educației naționale nr. 1/2011, art. 4 educația și formarea profesională a copiilor, a tinerilor și a adulților au ca finalitate principală formarea competențelor, înțelese ca ansamblu multifuncțional și transferabil de cunoștințe, deprinderi/abilități și aptitudini, necesare pentru: e) educarea în spiritul demnității, toleranței și respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;

Ordinul 4831/2018 privind aprobarea Codului-cadru de etică al personalului didactic din învățământul preuniversitar: art. 5 în relațiile cu beneficiarii direcți ai educației, personalul didactic are obligația de a cunoaște, de a respecta și de a aplica norme de conduită prin care se asigură: a) ocrotirea sănătății fizice, psihice și morale a beneficiarilor direcți ai educației prin: (ii) *interzicerea agresiunilor verbale, fizice și a tratamentelor umilitoare asupra beneficiarilor direcți ai educației;*

Concluzii:

Consecințele violenței asupra copiilor sunt grave, cunoscut fiind faptul că una dintre consecințe este însuși comportamentul agresiv al copiilor în instituțiile de învățământ, familie, respectiv în societate, și acestea ca urmare a aplicării de către cadrele didactice a măsurilor de influență fizică și/sau psihologică dureroase sau umilitoare asupra elevilor.

Violența în mediul școlar manifestată printr-un pol de putere poate influența în mod negativ prezența, capacitățile și motivația de învățare a elevilor, reprezentând unul dintre motivele care duc la abandonul școlar și implicit la imposibilitatea realizării pe deplin a dreptului la educație.

Mediul școlar și sistemul educațional poate și trebuie să pună în aplicare, având în vedere sfera de influență socială, toate oportunitățile de prevenire a violenței, deținând atât cadru legal necesar cât și resurse profesionale și organizaționale necesare, cu scopul clar de a transmite tuturor mesajul de "toleranță zero față de violență". Astfel, este importantă sensibilizarea și instruirea personalului didactic/didactic auxiliar și nedidactic în vederea dezvoltării competențelor de comunicare și relaționare pozitivă cu elevii unităților de învățământ și nu în ultimul rând cunoașterii și aplicării prevederilor legale și a obligațiilor legale în situațiile în care au cunoștință de cazuri de violență asupra copiilor.

De asemenea trebuie implicați și elevii în procesul de prevenire și combatere a violenței în mediul școlar, prin instruirea acestora cu privire la acțiunile care urmează să fie întreprinse de fiecare dacă când sunt martorii unor evenimente ce presupun violență.

Revenind la cazul elevicii din Școala gimnazială Satulung s-a observat, din partea conducerii unității de învățământ, o abordare neconformă cu privire la incident. Astfel, din răspunsurile transmise de autorități rezultă că, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș a fost cea care a contactat școala, după incident, cu privire la abuzul fizic exercitat de către un cadru didactic și nu invers cum prevede cadrul legal incident.

Familia nu a fost înștiințată de îndată, bunica aflând de la nepoată despre incidentul violent petrecut în școală. Nu în ultimul rând este remarcat faptul că, deși cunoscută la nivelul unității de învățământ, situația școlară a elevei (nivelul de însușire a competențelor, numărul mare de absențe nemotivate, etc.) nu a fost comunicată, la timp, serviciului de asistență socială de la nivelul primăriei comunei Satulung, în vederea monitorizării situației minorei și a familiei.

Față de dispozițiile legale de mai sus, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. f), art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

Conducerea Școlii Gimnaziale Satulung, în temeiul dispozițiilor art. 97 din Legea nr.1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare, în realizarea activității de îndrumare și control asupra activității întregului personal salariat al unității de învățământ, va dispune măsurile necesare pentru:

1. Instruirea personalului, didactic/didactic auxiliar și nedidactic, cu privire la obligațiile în domeniul apărării, protecției și promovării drepturilor copilului și consecințele legale ale neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare.

2. Respectarea prevederilor legale de a sesiza de urgență Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului de fiecare dată când există suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente aplicate minorilor.

3. Realizarea unei comunicări prompte și eficiente cu părinții/reprezentanții legali ai elevilor, respectiv instanțele cu atribuții în protecția drepturilor copilului, în orice problemă care îi vizează, precum și instruirea personalului unității de învățământ, în acest sens.

4. Menținerea unei colaborări strânse cu serviciul de asistență socială din cadrul primăriei comunei Satulung și raportarea în timp util către aceștia, a elevilor care se află în situații de risc.

Cu deosebită considerație,

AVOCATUL POPORULUI

Renate Weber

